

Na podlagi sedmega odstavka 16. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24, 109/24, 25/25 – odl. US in 75/25) izdaja Vlada Republike Slovenije

UREDBO
o smernicah nosilcev urejanja prostora

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
(predmet uredbe)

(1) Ta uredba določa vsebino, obliko in način priprave smernic, ki jih sprejmejo državni in lokalni nosilci urejanja prostora za namen priprave prostorskih izvedbenih aktov, pri pripravi katerih sodelujejo.

(2) Prostorski izvedbeni akti, pri katerih lahko sodeluje nosilec urejanja prostora, so:

- državni prostorski načrt,
- uredba o najustreznejši varianti,
- državni prostorski ureditveni načrt,
- občinski prostorski načrt,
- občinski podrobni prostorski načrt,
- sklep o lokacijski preveritvi.

II. VSEBINA IN OBLIKA SMERNIC

2. člen
(vsebina smernic)

(1) Smernice vsebujejo opis zahtev, ki se nanašajo na načrtovanje prostorskih ureditev in določanje izvedbene regulacije prostora. Zahteve se lahko prikažejo tudi grafično.

(2) Smernice se pripravijo za vsako vrsto prostorskega izvedbenega akta iz drugega odstavka prejšnjega člena. Vsebina smernic oziroma konkretnih zahtev se oblikuje glede na vsebino, namen, obseg in merilo posamezne vrste prostorskega izvedbenega akta ter pristojnosti nosilca urejanja prostora.

(3) Smernice za državni prostorski načrt se pripravijo ločeno za študijo variant in za predlog državnega prostorskega načrta. Za pripravo uredbe o najustreznejši varianti se lahko smiselno uporabljajo smernice za študijo variant, za pripravo državnega prostorskega ureditvenega načrta pa smernice za predlog državnega prostorskega načrta, kar se v smernicah izrecno navede.

(4) Če je v pristojnosti nosilca urejanja prostora več vsebinskih področij, se lahko smernice pripravijo ločeno za vsako vsebinsko področje.

(5) Smernice so strukturirane tako, da so iz njih razvidni:

A) splošni podatki:

- naziv smernice,
- naziv nosilca urejanja prostora,
- naziv vsebinskih področij nosilca urejanja prostora,
- območje pristojnosti nosilca urejanja prostora,
- seznam pravnih in drugih podlag, na katerih temeljijo smernice (predpisi, razvojni in varstveni dokumenti),
- opis ciljev nosilca urejanja prostora na vsakem od vsebinskih področij,

- seznam zbirk podatkov o prostoru, potrebnih za pripravo prostorskih izvedbenih aktov, ki so v izvorni pristojnosti nosilca urejanja prostora,
- seznam strokovnih podlag, s katerimi razpolaga nosilec urejanja prostora,
- navedba prostorskih izvedbenih aktov, pri pripravi katerih sodeluje nosilec urejanja prostora.

B) konkretne zahteve, ločeno za vsako vrsto prostorskega izvedbenega akta iz drugega odstavka prejšnjega člena:

- navedba konkretnih zahtev glede na vrsto prostorskega izvedbenega akta,
- navedba pravne ali druge podlage za konkretno zahtevo,
- prostorski prikaz območja, na katerem se upoštevajo konkretne zahteve, kadar ne gre za območje celotne države.

(6) Smernice lahko vsebujejo tudi priporočila za pripravo prostorskih izvedbenih aktov, pri čemer morajo biti zahteve in priporočila jasno razmejena. Tudi pri priporočilih je treba navesti na katerih pravnih podlagah oziroma strokovnih gradivih temeljijo.

3. člen (oblika smernic)

(1) Smernice se pripravijo v tekstualni obliki in z grafičnimi prikazi, kjer je to mogoče.

(2) Seznam pravnih in drugih podlag iz pete alineje točke A) petega odstavka prejšnjega člena vsebuje naslov predpisa, razvojnega ali varstvenega dokumenta ter navedbo dostopa do njega.

(3) Opis ciljev iz šeste alineje točke A) tretjega odstavka prejšnjega člena vsebuje navedbo konkretnih ciljev na področju pristojnosti nosilca urejanja prostora z navedbo predpisa, razvojnega ali varstvenega dokumenta, kjer je cilj določen.

(4) Za vsako zbirko podatkov o prostoru iz sedme alineje točke A) petega odstavka prejšnjega člena se poda kratek opis vsebine zbirke, metapodatke, navede dostop do zbirke podatkov oziroma opiše način dostopa.

(5) Za vsako strokovno podlago iz osme alineje točke A) petega odstavka prejšnjega člena se poda kratek opis vsebine strokovne podlage, navede dostop do nje oziroma opiše način dostopa.

(6) Konkretne zahteve iz točke B) petega odstavka prejšnjega člena se pripravijo ločeno za vsako vrsto prostorskega izvedbenega akta iz drugega odstavka 2. člena te uredbe. Konkretna zahteva se opiše, navede se pravna podlaga zanjo z navedbo člena predpisa ali poglavja, razdelka, odstavka razvojnega ali varstvenega dokumenta, opiše se način upoštevanja zahteve v prostorskem izvedbenem aktu vključno z območjem, na katerem se zahteva upošteva.

(7) Podatke, ki so v izvorni pristojnosti nosilca urejanja prostora in so podlaga za pripravo prostorskih izvedbenih aktov nosilec urejanja prostora zagotavlja v obliki, ki je neposredno uporabljiva za pripravo prostorskih izvedbenih aktov. Grafični podatki vsebujejo ustrezne grafične podatkovne sloje. Podatki vsebujejo razlago atributov in metapodatke.

(8) Ministrstvo, pristojno za prostor (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) pripravi tehnična pravila glede oblike smernic in jih objavi v prostorskem informacijskem sistemu.

4. člen (dostopnost podatkov in strokovnih podlag)

Nosilec urejanja prostora zagotovi neoviran in brezplačen dostop do grafičnih in atributnih podatkov ter strokovnih podlag iz petega odstavka 2. člena te uredbe.

III. NAČIN PRIPRAVE SMERNIC

5. člen
(način priprave smernic državnega nosilca urejanja prostora)

(1) Državni nosilec urejanja prostora pripravi predlog smernic. Pred sprejemom smernic se lahko državni nosilec urejanja prostora o vsebini, obliki in skladnosti predloga smernic z Zakonom o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24, 109/24, 25/25 – odl. US in 75/25; v nadaljnjem besedilu: ZUreP-3) in to uredbo posvetuje z ministrstvom.

(2) Smernice državnega nosilca urejanja prostora podpiše pristojni minister.

(3) Podpisane smernice državni nosilec urejanja prostora posreduje ministrstvu, da jih ta objavi v prostorskem informacijskem sistemu kot del državnega prostorskega reda v skladu z drugim odstavkom 13. člena in šestim odstavkom 16. člena ZureP-3. Smernice se začnejo uporabljati naslednji dan po objavi v prostorskem informacijskem sistemu.

6. člen
(način priprave smernic lokalnih nosilcev urejanja prostora)

(1) Lokalni nosilec urejanja prostora posreduje predlog smernic občini, ki poda mnenje o njihovi skladnosti s to uredbo in s smernicami drugih lokalnih nosilcev urejanja prostora, ki veljajo na območju te občine.

(2) Smernice podpiše predstojnik organa lokalne skupnosti.

(3) Podpisane smernice občina pošlje ministrstvu, da jih ta objavi v prostorskem informacijskem sistemu kot del državnega prostorskega reda v skladu z drugim odstavkom 13. člena in šestim odstavkom 16. člena ZureP-3. Smernice se začnejo uporabljati naslednji dan po objavi v prostorskem informacijskem sistemu.

7. člen
(spremembe in dopolnitve smernic)

(1) Spremembe in dopolnitve smernic se pripravijo, sprejmejo in objavijo na način, kot je določen za njihovo pripravo.

(2) Nosilec urejanja prostora pripravi spremembe in dopolnitve smernic, če se spremeni predpis, tako da ta sprememba vpliva na zahtevo v smernicah ali če se spremeni razvojni dokument z njegovega delovnega področja, tako da ta sprememba vpliva na cilje ali zahteve v smernicah.

V. PREHODNA DOLOČBA

8. člen
(priprava smernic do objave tehničnih pravil)

Do objave tehničnih pravil iz osmega odstavka 3. člena te uredbe pripravijo nosilci urejanja prostora smernice v skladu s to uredbo.

VI. KONČNI DOLOČBI

9. člen
(priprava tehničnih pravil)

Ministrstvo objavi tehnična pravila iz osmega odstavka 3. člena te uredbe v šestih mesecih po uveljavitvi te uredbe.

10. člen
(začetek veljavnost)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.: 007-10/2026
Ljubljana, dne
EVA 2026-2560-0001

Vlada Republike Slovenije
dr. Robert Golob,
predsednik

OBRAZLOŽITEV

Uredba o smernicah nosilcev urejanja prostora se izdaja v skladu s sedmim odstavkom 16. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24, 109/24, 25/25 – odl. US in 75/25); v nadaljnjem besedilu: ZUreP-3).

Uredba določa vsebino in obliko smernic ter podrobnejši način njihove priprave.

V skladu z ZUreP-3 so nosilci urejanja prostora (v nadaljevanju: NUP) državni in lokalni. Državni NUP so, ne glede na določbe drugih zakonov, samo ministrstva, ki sodelujejo pri pripravi prostorskih aktov in skrbijo za enotno zastopanje vseh resornih javnih interesov. Lokalni NUP so tisti organi občin, izvajalci javnih služb in nosilci javnih pooblastil, ki so kot taki določeni z občinskimi predpisi in aktom.

NUP sodelujejo pri pripravi prostorskih strateških in izvedbenih aktov, smernice s svojega delovnega področja pa morajo v skladu s 16.členom ZUreP-3 in v skladu s to uredbo pripraviti samo za pripravo prostorskih izvedbenih aktov.

Ker so prostorski strateški akti dokumenti razvojnega načrtovanja, poteka njihova priprava na način posvetovanja, dogovarjanja in usklajevanja. V njih se določijo cilji in prednostne naloge prostorskega razvoja ter zasnove prostorskih ureditev, ne pa pogoji za konkretno realizacijo prostorskih ureditev.

Prostorski izvedbeni akti (v nadaljevanju: PIA) so splošni pravni akti in so podlaga za izdajo gradbenih dovoljenj in za izvedbo drugih posegov v prostor. V njih se določijo prostorske ureditve oziroma izvedbena regulacija prostora, kar obsega določitev namenske rabe prostora in prostorski izvedbeni pogojev.

PIA so občinski in državni. Državni PIA so državni prostorski načrt (DPN), uredba o najustreznejši varianti in državni prostorski ureditveni načrt. Občinski PIA so občinski prostorski načrt (OPN), občinski podrobni prostorski načrt (OPN) in sklep o lokacijski preveritvi.

PIA izdela skupina strokovnjakov pod vodstvom pooblaščenega prostorskega načrtovalca, postopek priprave in sprejemanja vodi občina oz. ministrstvo, pristojno za prostor.

Smernice niso samo seznam predpisov ali prepis predpisov iz delovnega področja posameznega NUP ampak je namen smernic prevedba konkretnih določb iz t.i. sektorskih / resornih predpisov in razvojnih dokumentov v vsebino in obliko, ki se jo bo lahko oziroma se jo bo moralo upoštevati pri pripravi PIA.

Ker je namen in vsebina posamezne vrste PIA (OPN, OPPN, sklep o lokacijski preveritvi, DPN, uredba o najustreznejši varianti in uredba o državnem prostorskem ureditvenem načrtu) zelo različna, morajo biti smernice jasno strukturirane glede na vrsto PIA, za pripravo katerega se uporabljajo, njihova vsebina pa prilagojena vsebini, namenu, obsegu in merilu posamezne vrste PIA.

Državni NUP pripravijo smernice za območje celotne države, lahko pa tudi za manjše teritorialne in funkcionalne enote glede na prepoznavne značilnosti in potrebe tistega območja ali glede na teritorialno organiziranost državnega NUP. Lokalni NUP pripravijo smernice za območje, na katerem deluje lokalni NUP.

Smernice državnih NUP uporablja veliko število uporabnikov, zato je pomembno, da so smernice državnih NUP jasno strukturirane, pripravljene v enotni obliki in da zahtevajo od izdelovalcev in pripravljavcev PIA le tisto, kar je določeno v resornih predpisih oz. razvojnih dokumentih in je mogoče upoštevati pri posamezni vrsti PIA. Slednje smiselno velja tudi za smernice lokalnih NUP, ki sicer teritorialno delujejo na manjših območjih.

Sestavni del smernic so lahko priporočila za pripravo PIA. Tudi priporočila morajo temeljiti na pravnih podlagah ali strokovnih podlagah, niso pa zavezujoča in njihovo morebitno neupoštevanje ne more preprečiti sprejetja konkretnega PIA.

V smernicah lahko NUP določi, pri pripravi katerih PIA bo sodeloval na način, da bo v postopku njihove priprave podal mnenje. NUP lahko določi način svojega sodelovanja glede na vrsto PIA (npr. da ne sodeluje pri pripravi sklepov o lokacijski preveritvi) ali glede na vsebino, ki se s PIA načrtuje (npr. da ne sodeluje pri PIA, kadar se ne spreminja osnovna namenska raba prostora).

Sestavni del smernic so tudi vsi podatki, ki so v izvorni pristojnosti NUP in so potrebni za pripravo PIA, informacije o metapodatkih in dostopu do podatkov. Podatki morajo biti pripravljene v ustrezni digitalni obliki, neposredno uporabni za pripravo PIA, NUP pa mora zagotavljati dostop do teh podatkov.

Uredba določa tudi način priprave, podpisa, objave in začetka uporabe smernic.

Smernice državnih NUP, ki so ministrstva, podpiše minister. Podpisane smernice se posredujejo na ministrstvo, pristojno za prostor, ki jih objavi v prostorskem informacijskem sistemu, v skladu s 16. členom ZUreP-3.

Smernice lokalnih nosilcev urejanja prostora podpiše predstojnik organa lokalne skupnosti, ki je pristojen za konkretno področje, za katerega so pripravljene smernice. To je lahko župan, direktor občinske uprave ali predstojnik oddelka. Tudi občina podpisane smernice posreduje na ministrstvo, pristojno za prostor, to pa jih objavi v prostorskem informacijskem sistemu.